

POSTANOWIENIE

22 sierpnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Paweł Grzegorzcyk

na posiedzeniu niejawnym 22 sierpnia 2025 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa U. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Z.
przeciwko P. spółce jawnej w Ł.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej P. spółki jawnej w Ł.
od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu
z 29 lutego 2024 r., I AGa 174/23,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. obciąża kosztami postępowania kasacyjnego pozwaną,
pozostawiając ich wyliczenie referendarzowi sądowemu.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, będącej nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującym od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w

zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (przyczyn kasacyjnych).

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca P. Sp.j. w Ł. powołała się na występowanie w sprawie istotnych zagadnień prawnych i potrzebę wykładni przepisów prawnych w odniesieniu do problematyki wykładni oświadczeń woli (art. 65 k.c.). Wskazała również, w tym samym kontekście, na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, powołanie się na istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga sformułowania problemu prawnego i uzasadnienia, że ma on precedensowy (nowy) charakter lub znaczenie dla rozwoju prawa. Problem ten powinien odnosić się do konkretnych przepisów prawa i zostać ujęty w sposób abstrakcyjny, a zarazem wiązać się z rozpoznawaną sprawą; konieczne jest przy tym wskazanie argumentów, które prowadzą do jego rozbieżnych ocen (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, z dnia 10 kwietnia 2014 r., IV CSK 623/13, z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14).

W celu uzasadnienia potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) konieczne jest natomiast wykazanie, że określony przepis prawa lub zespół tych przepisów, mimo że budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w judykaturze w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08 i z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07).

Bliższa analiza wniosku nie pozwalała uznać, aby w sprawie zakończonej zaskarżonym wyrokiem wystąpiły powołane przyczyny kasacyjne.

Przepis art. 65 k.c. był wielokrotnie przedmiotem orzecznictwa Sądu Najwyższego, w którym wskazuje się konsekwentnie, że na jego tle należy opowiedzieć się za tzw. kombinowaną metodą wykładni oświadczeń woli, która łączy ze sobą element subiektywny, akcentujący znaczenie woli oświadczającego, i element obiektywny, wyrażający dążenie do ochrony zaufania adresata oświadczenia woli (por. np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 31 sierpnia 2017 r., V CSK 675/16, OSNC 2018, nr 6, poz. 63 i z dnia 7 lutego 2025 r., II CSKP 1420/22 oraz powołane tam dalsze orzecznictwo). Według tej metody, jeżeli strony zrozumiały oświadczenie woli w taki sam sposób, przypisywały im zgodny sens i doszło między nimi do porozumienia (tzw. faktyczny konsens), sąd powinien przyjąć za podstawę rozstrzygnięcia taką treść oświadczeń, jaką przypisywały im strony, chociażby odbiegała ona od treści, którą nadałby jej typowy, rozsądny odbiorca (*falsa demonstratio non nocet*). Natomiast w razie ustalenia, że strony odmiennie postrzegały sens złożonych oświadczeń, konieczne jest przejście do drugiej fazy procesu wykładni, opartej o wzorzec obiektywny, tj. do rekonstrukcji treści złożonych oświadczeń z wykorzystaniem perspektywy starannego i racjonalnego odbiorcy. W tym zakresie uwzględnienia wymagają dyrektywy językowe, w tym makro i mikrokontekst językowy, kontekst sytuacyjny, w tym zachowania stron przed i po zawarciu umowy, a także uzgodniony cel umowy.

Sposób aplikacji tych reguł w konkretnych stanach faktycznych stanowi domenę Sądów *meriti*, a we wniosku nie skonkretyzowano w tej materii żadnych zagadnień prawnych, które odpowiadałyby wymaganiom art. 398 § 1 pkt 1 k.p.c., jak również nie przywołano argumentów, które świadczyłyby o istnieniu w tej mierze rozbieżności orzeczniczych, względnie wątpliwości interpretacyjnych, które wykraczałyby stopniem trudności poza komplikacje immanentne każdemu procesowi sądowego stosowania prawa. Całokształt wniosku wyrażał w istocie osadzoną w okolicznościach konkretnej sprawy krytykę stanowiska Sądu Apelacyjnego, który dokonał odmiennej wykładni oświadczeń woli złożonych przez pozwaną aniżeli interpretacja przez pozwaną preferowana i zaakceptowana przez Sąd Okręgowy orzekający w pierwszej instancji.

To jednak, że w ocenie Sądu Apelacyjnego wykładnia oświadczeń woli dokonana przez Sąd Okręgowy okazała się błędna, nie oznacza, że w sprawie

wystąpiło istotne zagadnienie prawne, względnie potrzeba wykładni przepisów prawnych. Ubocznie należało zwrócić uwagę, że formułując w wywodach wniosku szereg wątpliwości, które zdaniem pozwanej miałyby stanowić zagadnienia prawne, nie wyjaśniono, z jakich przyczyn ich rozstrzygnięcie nie jest możliwe przy odwołaniu się do dotychczasowego, szerokiego dorobku nauki i judykatury w kontekście wykładni oświadczeń woli składanych indywidualnym adresatom i na czym polega ich ponadindywidualne znaczenie; nie wskazano również alternatywnych kierunków ich rozstrzygnięcia i przemawiającej na ich rzecz argumentacji.

Z wniosku nie wynikało także, iżby skarga kasacyjna była oczywiście uzasadniona. W świetle akceptowanych kryteriów wykładni oświadczeń woli, które powinny być stosowane łącznie, z uwzględnieniem okoliczności konkretnej sprawy, oceny takiej nie potwierdza fakt, że Sąd Apelacyjny rekonstruował oświadczenie woli pozwanej przede wszystkim na podstawie sekwencji wiadomości mailowych stron ani też teza, że pozwana rozumiała swoje pisemne wypowiedzi diametralnie odmiennie niż powódka i Sąd Apelacyjny, względnie – że zamiarem powódki nie było odpłatne nabycie zbiornika. Przypomnieć należało, że oczywista zasadność skargi jako przyczyna kasacyjna wymaga wykazania – przez przytoczenie zwartych, jurydycznych argumentów – że zaskarżone orzeczenie jest wadliwe w sposób elementarny i widoczny już na pierwszy rzut oka (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156 i z dnia 15 czerwca 2018 r., III CSK 38/18). Sytuacja taka nie wynikała z wywodów wniosku.

Odrębną rzeczą jest to, że wniosek ujawniał wyraźną argumentacyjną sprzeczność, przyoblekając w istocie te same kwestie prawne w ramy przyczyn kasacyjnych określonych w art. 398 § 1 pkt 1 i 2 oraz 4 k.p.c. Jasne jest tymczasem, że albo w sprawie występuje zagadnienie prawne lub potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości, a więc kwestia trudna, dotychczas nierozstrzygnięta i wymagająca pogłębionej analizy albo też skarga jest zasadna w sposób oczywisty, co zakłada niewystępowanie w sprawie żadnych zagadnień prawnych bądź wątpliwości (por. np. postanowienia Sądu

Najwyższego z dnia 4 kwietnia 2011 r., II UK 24/11, z dnia 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14 i z dnia 18 października 2016 r., I UK 466/15).

Należało zatem odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2, art. 98 § 1-1¹, art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

(K.G.)

[SOP]